Reactie op conceptnota en handreiking vitale verenigingen februari 2021.

Een terugkerend thema binnen het sociaal domein is veiligheid. De afgelopen jaren is dit onderwerp in meerdere adviezen en reacties aan bod geweest. Zo gaf de adviesraad jeugd in februari 2018 een ongevraagd advies 'seksueel misbruik binnen sport' naar aanleiding van het rapport van Onderzoekscommissie de Vries. In de reactie hierop gaf de gemeente aan dat zij de aanbevelingen uit dit advies zouden mee nemen. Daarbij werd benoemd dat de gemeente hierin niet kiest voor handhaving, maar voor bewustwording.

Nu ligt de conceptnota vitale verenigingen op tafel, waarin (naast andere thema's) het onderwerp veiligheid ook terugkomt. Veiligheid gaat ook over bescherming, over voorkomen van intimidatie, machtsmisbruik, en daarmee ook seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hoewel de beleidsnota over vitale verenigingen in brede zin gaat, richten wij ons in dit advies specifiek op het thema veiligheid, met de nadruk op voorkomen van seksueel misbruik. Wij vinden juist dit onderwerp zo belangrijk, omdat de gevolgen van misbruik altijd ernstig zijn en langdurige schade veroorzaken.

We zijn blij te lezen dat de gemeente streeft naar 'vitale verenigingen' en dat veiligheid daar een onderdeel van is. Goed te lezen dat de gemeente dit concreter maakt met een handreiking voor verenigingen. Het plan is verbindend en van deze tijd, het sluit mooi aan bij de vernieuwingen die ook binnen jeugdhulp spelen en die gaan over samenhang en betrokkenheid in de wijk. Het stellen van een goed visiedocument als voorwaarde voor investeringen, met daarbij een handreiking en mogelijkheid tot ondersteuning vanuit het SEC vinden wij een hele sterke stap.

Tegelijkertijd valt ons op dat er zeer minimaal aandacht is voor veiligheid. In het Osse sportakkoord lezen we de ambitie dat alle sportverenigingen in 2025 veilig, gezond en rookvrij moeten zijn. In de nota en de handreiking missen we de uitwerking van dit in onze ogen zo belangrijke thema. Ook zien we de adviezen uit ons advies 'seksueel misbruik binnen sport' nauwelijks terug. We zouden graag aanscherping zien op dit onderwerp, zowel in de nota als in de handreiking. [1]

Advies betreffende de conceptnota vitale sportverenigingen:
In de nota wordt de rol van de vitale sportvereniging uitgewerkt, met als doel het Osse Sport Akkoord te versterken. ADS Kenniskring jeugd is blij met het sportakkoord. Heel sterk dat hierin de verbinding wordt gemaakt tussen sportaanbieders en maatschappelijke organisaties. In het sportakkoord lezen we dat de vitale vereniging een plek moet worden waar alle buurtbewoners samenkomen, de kwetsbare inwoner wordt hier specifiek genoemd. Met dit als doelstelling wordt het extra belangrijk om te zorgen voor een veilige omgeving. Dit werkt 2 kanten op, het gaat om veiligheid voor de kwetsbare inwoner, maar

[1] Zowel in het advies 'seksueel misbruik binnen sport' als in de beleidsnota 'vitale verenigingen' gaat het enkel over sportverenigingen. Het thema veiligheid en specifiek het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag is uiteraard een thema dat speelt binnen alle andere maatschappelijke organisaties. Denk o.a. aan wijkcentra en toneelverenigingen.

ook over de risico's die het werken met een kwetsbare doelgroep voor vrijwilligers met zich mee brengt.

Ook staat in het sportakkoord dat alle accommodaties in de gemeente Oss in 2025 een veilige omgeving zijn. Dit zien we niet terugkomen in de doelstellingen. We zouden graag een 7e doelstelling terug zien, gericht op bevorderen van deze veiligheid.

In het advies uit 2018 benadrukte ASD al eens het belang van een VOG. We vinden het zorgelijk dat nergens in deze stukken de VOG wordt genoemd als onderdeel van een 'vitale vereniging'. De noodzaak tot protocollering en bewustwordingsprocessen komt ook naar voren in eerdere onderzoeken rondom het thema seksueel misbruik. Denk aan commissies de Vries, Deetman, de Winter. Waar mensen zijn is grensoverschrijdend gedrag. Dat brengt een verantwoordelijkheid voor gemeente en verenigingsbesturen met zich mee. De gemeente heeft een morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid om de veiligheid van onze, soms kwetsbare, inwoners te waarborgen. Een VOG kan in dit kader wat ons betreft niet ongenoemd blijven.

ASD kenniskring Jeugd adviseert:

- Een extra doel toe te voegen in de nota, bijvoorbeeld: 'in 2023 hebben alle verenigingen VOG / gedragscodes op orde en kunnen zij inzichtelijk maken hoe dit nageleefd wordt.'
- In de nota uit te werken wat gemeente verstaat onder een 'veilige omgeving' en wat dit betekent voor verenigingen.

Advies betreffende de handreiking vitale verenigingen:

We vinden het een goede zaak dat verenigingen een visiedocument moeten aanleveren als zij voor investeringen in aanmerking willen komen. Goed dat er criteria geformuleerd zijn waarop een vereniging zichzelf kan toetsen. We zijn blij te lezen dat van verenigingen gevraagd wordt een vertrouwenspersoon te benoemen en dat gedragsregels moeten zijn beschreven. Hierin zien we een onderdeel van ons advies uit 2018 terug. Wel missen we uitwerking. Wat houden die gedragsregels in en wat betekent dit dan in de praktijk? Natuurlijk is bij het NOC-NSF is goed te vinden wat die gedragscodes inhouden, zorg ervoor dat de vereniging dit ook weet.

Wat we ook missen is de vraag of en hoe er binnen de vereniging aandacht is voor deze gedragscodes. Met andere woorden hoe zorgt een vereniging ervoor dat alle leden/vrijwilligers op de hoogte zijn van de gedragscode en, belangrijker nog, dat deze nageleefd wordt? Hoe toetst de gemeente dit? Hetzelfde geldt voor de voorbeeldfunctie van trainers. Wat betekent dit en hoe is dit weggezet in de praktijk?
ASD Kenniskring jeugd adviseert:

- Neem een verwijzing naar NOC-NSF op in het visiedocument, zodat helderder wordt wat een gedragscode inhoudt.
- Vraag in de handreiking om aandacht voor VOG's. Bij voorkeur als verplichting, maar begin op zijn minst bij bewustwording.

- Toets verenigingen op onderdelen of zij voldoende laten zien om in aanmerking te komen voor investering. Laat het SEC hen daarbij ondersteunen om aan die voorwaarde te kunnen voldoen.
- Toets verenigingen op het toepassen van gedragscodes. Laat het SEC ondersteunen indien blijkt dat een vereniging daarin onvoldoende resultaat behaald.
- Laat het SEC reflecties bundelen en de voortgang bewaken, waarvan verslaglegging naar gemeente.
- Laat het SEC een motivatieprogramma ontwikkelen om verenigingen zo optimaal mogelijk bewust te maken van het visiedocument.
- Toets naleving van de gedragscode door vrijwilligers/leden/trainers. Laat het SEC ondersteuning bieden voor ontwikkeling en het behalen van een voldoende resultaat.

De Adviesraad Sociaal Domein ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.